

ligger i det gamle Ordsprog: «Det er for silde at kaste Brønden til, naar Barnet er druknet.»

En Indbydelse til Aktietegning af 1746. Som bekjendt spillede Parykkerne i forrige og forforrige Aarhundrede overalt en stor Rolle og ikke den mindste i Danmark. Parykmagerens Antal var derfor ogsaa betydeligt. I Kjøbenhavn fandtes foruden en stor Mængde Haarskærere i Aaret 1727 af Parykmagermestere 40, hvilket Tal i 1743 var steget til 69, i 1756 til 75; i 1760 fandtes 74 Mestere, som beskæftigede tilsammen 52 Svende og 80 Dreng; i 1790 84 Mestere, 25 Svende og 92 Dreng. Da dette Haandværk saaledes spillede en betydelig Rolle, fulgte det af sig selv, at det blev undergivet Lavstvangen, og i Lavsartiklerne indførtes udtrykkeligt en Artikel som forbød for Fremtiden al Indførsel af Parykker fra Udlandet. Dog havde Lavel nogen Konkurrence, idet Glückstadts Tugthus blandt Andet lod Fangerne beskæftiges med Parykarbejder, dog forarbejdedes her kun de saakaldte uldne Parykker. Da Parykker vare meget almindeligt brugte, men dog maatte henregnes til Luxusgjenstande, var det en ikke i og for sig uensigtsmæssig Skat, som paalagdes dem; men den var fordelt paa en meget uretfærdig Maade, idet Forordningen af 22 September 1710 for Danmark og af 21 Februar 1711 for Norge paabød, at enhver Rangsperson af sin Paryk skulde svare 4 Rdl. i aarlig Skat, og alle Andre hver 3 Rdl.

Der var aabenbart den Gang Noget at gjøre i Parykmageriet. Dette synes ogsaa at være gaaet op for en kjøbenhavnsk Borger ved Navn Kilian Drubin, som den 17 November 1746 udstedte, hvad han kaldte en «*Intimations-Plan*», det vil sige en Indbydelse til Aktietegning «paa en Fabriques 6 aarige Etablissement.» Intimations-Planen søgte at lokke Publikum til Deltagelse ved følgende Betragtninger: «Kilian Drubin, Borger og Parykmager, intimerer for det patriotiske Publico, saavel her udi Residencestaden Kjøbenhavn, som udi Stabelstaden Helsingør, samt Provinzien Sjælland! Een Imitation til en honorabel Parykfabrikkes fuldkomne Etablissement, og dets frugtbringende Propagation! Som ei alleneste i sig selv bliver Ære

ligger i det gamle Ordsprog: «Det er for silde at kaste Brønden til, naar Barnet er druknet.»

En Indbydelse til Aktietegning af 1746. Som bekjendt spillede Parykkerne i forrige og forforrige Aarhundrede overalt en stor Rolle og ikke den mindste i Danmark. Parykmagerens Antal var derfor ogsaa betydeligt. I Kjøbenhavn fandtes foruden en stor Mængde Haarskærere i Aaret 1727 af Parykmagermestere 40, hvilket Tal i 1743 var steget til 69, i 1756 til 75; i 1760 fandtes 74 Mestere, som beskæftigede tilsammen 52 Svende og 80 Dreng; i 1790 84 Mestere, 25 Svende og 92 Dreng. Da dette Haandværk saaledes spillede en betydelig Rolle, fulgte det af sig selv, at det blev undergivet Lavstvangen, og i Lavsartiklerne indførtes udtrykkeligt en Artikel som forbød for Fremtiden al Indførsel af Parykker fra Udlandet. Dog havde Lavel nogen Konkurrence, idet Glückstadts Tugthus blandt Andet lod Fangerne beskæftiges med Parykarbejder, dog forarbejdedes her kun de saakaldte uldne Parykker. Da Parykker vare meget almindeligt brugte, men dog maatte henregnes til Luxusgjenstande, var det en ikke i og for sig uensigtsmæssig Skat, som paalagdes dem; men den var fordelt paa en meget uretfærdig Maade, idet Forordningen af 22 September 1710 for Danmark og af 21 Februar 1711 for Norge paabød, at enhver Rangsperson af sin Paryk skulde svare 4 Rdl. i aarlig Skat, og alle Andre hver 3 Rdl.

Der var aabenbart den Gang Noget at gjøre i Parykmageriet. Dette synes ogsaa at være gaaet op for en kjøbenhavnsk Borger ved Navn Kilian Drubin, som den 17 November 1746 udstedte, hvad han kaldte en «*Intimations-Plan*», det vil sige en Indbydelse til Aktietegning «paa en Fabriques 6 aarige Etablissement.» Intimations-Planen søgte at lokke Publikum til Deltagelse ved følgende Betragtninger: «Kilian Drubin, Borger og Parykmager, intimerer for det patriotiske Publico, saavel her udi Residencestaden Kjøbenhavn, som udi Stabelstaden Helsingør, samt Provinzien Sjælland! Een Imitation til en honorabel Parykfabrikkes fuldkomne Etablissement, og dets frugtbringende Propagation! Som ei alleneste i sig selv bliver Ære

værd, men og i Særdeleshed behagelig, nyttig og profitabel for de respective Interessenter. Samt nødvendig gavnlig for Fabrikøren Kilian Drubin, som en Fader er, for 10 levende umyndige Børn, hvilke nu alle staaer under deres bedste blomstrende Educationes og Lærdomme! Og han just haver den 10 Deel Education og Lærdoms Propagation dertil fornøden til sine 10 Børns Frembringelse, for at tiene og gavne Fædrelandet, til det bedste udi deres tilvoxende Alder, ligesaa højt-vigtig fornøden» o. s. fr.

I Følge Planen skulde der tilvejebringes 3000 Rdl., fordelte paa 30 Aktier, som enten alle skulde lyde paa 100 Rdl. hver, eller ogsaa kun 10 paa 100 Rdl., 20 paa 50 og 40 paa 25 Rdl. hver. Dog skulde der kun tilvejebringes 1000 Rdl. strax, idet de resterende 2000 Rdl. skulde indvindes ved Indtægten af de lavede Parykker. Hvert Kvartal skulde der forfærdiges 200 Parykker af alle Slags, og hver Paryk skulde efter sin forskjellige Form sælges for en Betaling af fra 2 til 12 Rdl. Fabrikationsomkostningerne mentes at ville stille sig saaledes: Haaret til 200 Parykker vilde i Alt koste 250 Rdl., og af 1 Pund Haar skulde leveres 4 Parykker; endvidere formentes at ville medgaa til 200 Parykker for 75 Rdl. Silke, Traad, Baand, Net, Lærred, Dvelk, Seglgarn, Pinde, Kogning, Bagning, Mel, Olje, Pudder osv.; der skulde arbejdes med et Personale af 10 Svende og 2 Dreng, ligesom man ogsaa vilde ansætte en Bogholder og Kasserer. Hvad Udbyttet angaar, da lovedes der Interessenterne «5 Procent aarligt af enhver hel Aktie.»

Saaledes var Kilian Drubins Plan. Saavidt vi have kunnet erfare, lykkedes det ham imidlertid lige saa lidt at faa Kapitalen samlet som at oprette Fabriken.

D. C. R.